

LEERPLAN HEE (groep 7; 10 - 11 jaar)

Jahadoet Module **8**

Aantal lessen **3**

פּוֹרִיִּם

POERIEM

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

QAN	ALEF	BET	GIMMEL	DALET	HEE	WAW
-----	------	-----	--------	-------	------------	-----

Let op:

De onderstaande lesindeling is alleen maar een suggestie. Je kunt er – afhankelijk van de hoeveelheid tijd – natuurlijk meer of minder lessen aan besteden. Weten je leerlingen het verhaal en de mitswot van Poeriem nog uit de voorgaande jaren, dan kunnen ze de oefeningen op de eerste bladzijden vlot zelfstandig maken. In andere gevallen zul je daar meer tijd aan moeten besteden. Voor leerlingen die net beginnen met joodse les is dit werkboekje te moeilijk, geef hen daarom eerst 'Het verhaal van Poeriem' (Gimmel) om de basis van Poeriem te leren.

LES 1**Onderwerp: herhaling Poeriem****Benodigdheden:**

- * **Werkboekje 'Dreidels en Ratels'** blz 1 tm 5
- * **Megillat Esther**
- * ratel en dreidel (sevivon)

Inleiding

Laat je leerlingen de ratel en de dreidel zien. Bij welke feesten horen ze? Vraag je leerlingen naar overeenkomsten en verschillen tussen een ratel en een dreidel. Een ratel houdt je onderaan vast, een dreidel van boven, de een maakt lawaai en de ander niet etc (zie ook bladzijde 1).

Laat daarna de oefening op **bladzijde 1** zelfstandig maken (invullen wat bij Poeriem en wat bij Chanoeka hoort), kijk het samen na en geef waar nodig uitleg.

Chanoeka: lichtjes, Matitjahoe, olie, olifant, kislew, chanoekia, soefganiot, maaz tsoer, 8 dagen, thuis

Poeriem: 1 dag, verkleeden, adar, paard, hamansoren, sjoel, megilla, maskers, mordechai, wijn

Verwerking:

Vraag welk van de twee feesten we binnenkort gaan vieren, wie weet wanneer?. Hoe vier je Poeriem? Maak de puzzel op **bladzijde 2**: alle woorden (op één na) hebben iets met Poeriem te maken. De overgebleven letters vormen de woorden *misjloach manot*. Wie klaar is met de puzzel, maakt **bladzijde 3**.

1. adar	5. tsedaka	9. zachor
2. esther, megilla	6. maaltijd	10. taanit esther, vasten
3. perkament	7. hamansoren	
4. sjosjannat jakov	8. sjoesjan poeriem	

Ga verder met **bladzijde 4**: de eerste overeenkomst: bij beide feesten hoort een verhaal. Laat je leerlingen het verhaal van Poeriem afmaken. Wie het niet meer zo precies weet, kijkt het na in 'Megillat Esther'. De woorden mogen ze zelf kiezen, dus variaties zijn mogelijk. Behandel de vraag op **bladzijde 5** klassikaal.

De koning van Perzië, die *Achasjverosj* heette, gaf een groot feest in zijn paleis in de hoofdstad *Sjoesjan*. Ter verhoging van de feestvreugde vroeg hij zijn vrouw *Wasjtie* om voor hem en zijn gasten te komen *dansen*. Maar dat weigerde ze, en de koning werd zo kwaad dat hij haar *wegstuurde*. Na een tijdje ging de koning op zoek naar een nieuwe koningin. Hij wilde alleen het *allermooiste* meisje van het hele land. Zijn keus viel op een joods meisje dat *Esther* heette. Op een keer wilden twee bedienden de koning *vermoorden*. Maar gelukkig hoorde *Mordechai* alles en vertelde het gauw aan de koningin. Hij kende haar heel goed, want ze was zijn *nichtje*. In die tijd stelde de koning een nieuwe minister aan over het land. Die minister heette *Haman* en hij was een echte *schurk, antisemiet etc*. Hij wilde alle joden in het land *doden*. Op een nacht kon de koning niet *slapen*. Daarom vroeg hij een bediende om hem voor te lezen uit *het boek van het paleis, koninklijke kronieken etc*. Toen herinnerde de koning zich ineens dat *Mordechai* ooit zijn leven had gered. Als beloning mocht hij op het koninklijke *paard* door de stad rijden. *Haman* moest voor hem uit lopen en hard roepen: *Dit gebeurt er met de man die de koning wil eren!* Die avond nodigde de koningin *Achasjverosj* en *Haman* uit voor een feestelijke maaltijd. Tijdens het eten vertelde ze dat ze *zelf ook joods was, dat iemand alle joden in het land wilde vermoorden etc*. De koning werd heel boos en de slechte *Haman* werd *gestraft, opgehangen*.

LES 2

Onderwerp: verschillen en overeenkomsten tussen Poeriem en Chanoeka

Benodigdheden:

- * **Werkboekje 'Dreidels en Ratels'** blz 6 tm 11
- * **Megillat Esther**
- * *sidoer*

Inleiding

Begin met **bladzijde 6**: bij Poeriem en Chanoeka hoort een verhaal, en in dat verhaal speelt een koning een belangrijke rol. Lees het verhaal van Chanoeka en laat je leerlingen een soortgelijke beschrijving maken van Ahasjverosj. Informatie kunnen ze opzoeken in 'Megillat Esther'. Leg de nadruk op de verschillen: Ahasjverosj was een slappeling die naar iedereen luisterde, dus ook naar Haman, zonder zich te realiseren wat de gevolgen waren. Antiochus voert een weloverwogen politiek om eenheid te krijgen in zijn rijk. Hij was ook geïnteresseerd in de schoonheid van gebouwen, gedichten etc, in tegenstelling tot Ahasjverosj die het alleen maar om vrouwelijke schoonheid ging...

Verwerking:

Laat de leerlingen de beschrijvingen aan elkaar voorlezen. Maak samen **bladzijde 7**: Chanoeka gaat over het gevaar van assimilatie, terwijl Poeriem met antisemitisme te maken heeft. Voer de discussie over de laatste vraag klassikaal.

Laat 'Al Hanissiem' in de sidoer zien en vertel er over aan de hand van **bladzijde 8** van 'Dreidels en Ratels'. Maak **bladzijde 9**, laat de leerlingen eerst de antwoorden op vraag 1 zelf bedenken en uitleggen hoe ze daaraan gekomen zijn. Maak de rest van de vragen op dezelfde manier.

Leg het volgende verschil (Poeriem en Chanoeka staan niet in de Tora) klassikaal uit met behulp van **bladzijde 10 en 11**. Een overzicht van de boeken van Tenach vind je op bladzijde 17 (binnenkant omslag), hier kun je eventueel zelf nog verder op ingaan.

LES 3

Onderwerp: de les van de dreidel en de ratel

Benodigdheden:

- * **Werkboekje 'Dreidels en Ratels'** blz 12 tm 16
- * **Megillat Esther**
- * *dreidel en ratel*

Inleiding

Herhaal met behulp van **bladzijde 12** de vier mitswot van Poeriem (megilla, seoeda, misjloach manot, mattanot la-evjoniem). Chanoeka heeft maar een echte mitswa: lichtjes aansteken. Op allebei de feesten zeggen we al hanissiem (zie bladzijde 8)

Verwerking:

Lees samen **bladzijde 13** en zorg ervoor dat de leerlingen zich realiseren dat het vreemd is dat je in de beracha '*asjer kiddesjanoe bemitswotaw* - Die ons heeft opgedragen...' zegt terwijl de feesten helemaal niet in de Tora worden genoemd. Lees samen de uitleg hiervan op **bladzijde 14**. Maak daarna bladzijde 15, naar keuze zelfstandig of klassikaal.

De boodschap van Chanoeka heeft te maken met de joodse *godsdiens*t. Het feest wijst op het gevaar van *assimilatie*. Dat kun je volgens chazal het beste bestrijden door het doen van *mitswot*. De mitswa van Chanoeka is *pirsoem hanes*, het verspreiden van het wonder. We doen dat door thuis *lichtjes* aan te steken en die op een plaats te zetten waar iedereen ze kan *zien*. De mitswa van Chanoeka lijkt klein en *eenvoudig*; iedere avond *thuis* een lichtje meer aansteken, alleen of samen met je familie. Maar die kleine lichtjes hebben een grote betekenis: door ze aan te steken maak je duidelijk dat jodendom in jouw leven iets *belangrijks* is, en dat iedereen dat mag *weten*.

De boodschap van Poeriem heeft te maken met het joodse *volk*. Het feest wijst ons op het gevaar van *antisemitisme*. Een van de manieren om dit gevaar te bestrijden is om nooit te *vergeten* wat er vroeger is gebeurd. De belangrijkste mitswa van Poeriem is *megilla lezen*. Dat is een *moeilijke* mitswa, daarom leest meestal een persoon voor terwijl de overigen *luisteren*. We doen dat twee keer: een keer in de avond, en een keer in de morgen, in *sjoel*. Door het verhaal van Poeriem steeds weer opnieuw te vertellen *waarschuwen* we elkaar. Want bij de naam Haman denk je niet alleen aan de gebeurtenissen uit de megilla, maar aan alle *vijanden* van het joodse volk door de eeuwen heen.

Laat ter afsluiting van deze lessenserie over Poeriem weer een dreidel en een ratel zien. Vertel dat ze verschillen en overeenkomsten hebben, net als de feesten waar ze bij horen. Lees het voorbeeld over hoe daarvan iets kunt leren over deze feesten. Probeer of je leerlingen nog een ander voorbeeld kunnen vinden. Help ze eventueel op weg: een ratel maakt lawaai, een dreidel niet. Tegen antisemitisme moet je protesteren, bij assimilatie denk je na over hoe je dit zelf kunt veranderen.

Heb je een mooi en/of origineel antwoord gekregen? Laat het ons weten!